

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K-Po2 22/10

Glavni pretres 24.11.2010.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Saslušanje svedokinja/oštećene Rozalije Jonak

Svedokinja je saslušana putem video-konferencijske veze sa Županijskim sudom u Vukovaru.

Na dan napada na Lovas, 10.10.1991, nalazila se u selu sa svojim suprugom Rudolfom Jonakom. Po ulasku u selo, srpski vojnici su ih oterali u Zemljoradničku zadrugu, nakon čega su žene oslobodili, a muškarce zatvorili u podrum. Čula je da je njen suprug tu tučen i maltretiran, a 15.10. od nekih komšija je čula da je ubijen i sahranjen u masovnoj grobnici na seoskom groblju. Srpski vojnici tukli su i maltretirali i nju i pretili joj nožem koji su joj stavljali pod grlo. Za Božić 1991. morala je da ode iz sela. To joj je naredio optuženi Željko Krnjajić. Miodrag Novaković koji je, iako maloletan, nosio uniformu i bio naoružan, tukao ju je pendrekom i tražio joj novac i zlato. Dana 16.10.1991. videla je da srpski vojnici tuku Adama Rendulića kod njegove kuće i govore mu da će ga zaklati, nakon čega su ga odveli na drugu stranu dvorišta odakle su se čuli pucnji. Njena kuća je spaljena nakon napada.

Optuženog Ljubana Devetaka smatra odgovornim za sve zlo koje se Hrvatima u Lovasu desilo u oktobru i novembru 1991. godine, jer je on doveo četnike u selo, organizovao i sproveo čitavu akciju.

Pitanja zamenika tužioca

Među srpskim vojnicima koji su ih isterali iz kuća i odveli u Zadrugu, prepoznala je optuženog Milana Radojčića, od oca Ilije, a videla je i druge meštane Srbe u uniformi i naoružane, ali ne može da se seti njihovih imena.

Pitanje predsednice veća

U dvorištu Josipa Rendulića videla je komšiju Srbina koga zna po nadimku *Mika*, kao i petoricu nepoznatih srpskih vojnika. Nije čula da je Josip Rendulić tada pominjao optuženog Ljubana Devetaka. Optuženog Milana Devčića videla je prilikom odlaska u Zadrugu. Njen suprug je u Zadrugu zatvoren na dan napada na selo, ali je sutradan na kratko bio pušten kući i odmah ponovo odveden. Tom prilikom rekao joj je da su ga srpski vojnici jako tukli i maltretirali. Na dan napada na selo, iz podruma gde su bili sakriveni ih je isterao optuženi Milan Radojčić.

Pitanja punomoćnica oštećenih

Za kretanje kroz selo morali su imati propusnice koje su dobijali u vojnoj komandi u centru sela. Lovas je napustila za Božić 1991. kada je kod nje došao optuženi Željko Krnjajić i naredio joj da ode iz sela. Optuženog Krnjajića videla je i u danima nakon napada na selo.

Saslušanje svedoka Antuna Pavoševića

Svedok je saslušan putem video-konferencijske veze sa Županijskim sudom u Vukovaru.

Na dan napada na Lovas, 10.10.1991. godine, nalazio se u selu. Oko 7:30 časova izišao je u dvorište i čuo eksploziju granate. Jedna granata pogodila je i njegovu kuću. Tada je ubijen Milan

Latas, a njegova ujna Marija Vidić je ranjena. Videli su da u selo ulaze srpski vojnici. Njegova ćerka Marijana Pavošević, supruga Jozefina Pavošević i majka, Slavica Pavošević, otišle su u podrum, a on i sin pobjegli su prema obližnjoj šumi zvanoj Badnjara. Sutradan oko 14:00 časova na to mesto je došao Vlado Somborac koji mu je rekao da je optuženi Ljuban Devetak poručio da se vrati u selo, prijavi u Mesnu kancelariju, donese oružje i da mu neće ništa biti, a da će u suprotnom poslati vojsku i ubiti boga u njima. Njegov sin Siniša Pavličić vratio se do kuće i pokušao da majku, baku i sestru ubedi da pođu sa njima, ali su one to odbile. Iste večeri otišli su do Mohova, a onda u Ilok. Nakon nedelju dana, sestra njegove žene javila mu je da su 18.10.1991. godine njegovu majku, ženu i ćerku ubili srpski vojnici, tako što su u podrum, gde su se one nalazile, bacili bombu i pucali u njih iz *kalašnjikova*. Nekoliko dana kasnije Ivica Filić, Berislav Filić i neki drugi meštani Lovasa, stavili su njihova tela u crne vreće i sahranili ih u masovnoj grobnici na seoskom groblju.

Svi meštani Lovasa su pričali da je optuženi Ljuban Devetak tada bio osoba sa najviše vlasti u selu. Meštanin Milorad Tepavac oduzeo je njegov traktor i odvezao ga u Zadrugu. Njegova supruga je odlazila kod Ljubana Devetaka i tražila da joj vrate traktor, na šta joj je on rekao da to ne dolazi u obzir i pitao je gde su joj suprug i sin. Osim traktora, srpski vojnici oduzeli su i njegov auto. Njegova supruga i Katica Balčić naterane su da idu Badnjarom i zovu ih da se predaju.

Pitanja zamenika tužioca

Ivica Filić, koji je dolazio u njegovo dvorište da popravlja slavinu, rekao mu je da je tada iz podruma čuo jauke njegove ćerke. Kasnije je saznao da se Milorad Novaković iz Lovasa hvalio da je silovao njegovu ćerku, što je u razgovoru sa njim poricao.

Pitanja branilaca optuženih

Veruje da je ubistvo njegove majke, žene i ćerke naredio optuženi Ljuban Devetak iz osвете zbog toga što su on i njegov sin otišli iz sela. Optuženi Milan Devčić je u tom periodu bio komandir policije.

Pitanja predsednice veća

Podatak da se optuženi Ljuban Devetak proglasio komandantom sela i da je predvodio paravojnu jedinicu *Dušan Silni* dobio je od meštana Hrvata koji su se u tom periodu nalazili u selu. Katolička crkva u selu granatirana je dva puta pre napada na selo, a 10.10.1991. godine uništena je potpuno.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Njegova žena i Katica Balčić su naredbu da ih dozivaju u Badnjari dobile najverovatnije od optuženog Ljubana Devetaka. Pošto se njegova majka, supruga i ćerka nisu javljale, njegova tašta je nakon nekoliko dana, u pratnji nekog kapetana JNA, otišla do njihove kuće, gde ih je u podrumu videla mrtve.

Do Mohova je sa njim otišao i Đuka Radočaj, odakle se u Lovas vratio zbog roditelja koji su ostali u selu. U momentu kada su žene bile naterane da ih dozivaju, u Badnjari više nije bilo nikoga. Srpski vojnici opljačkali su svu njegovu pokretnu imovinu i ušteđevinu.